

СЕЛЕКТИВНЕ ВИЛУЧЕННЯ КАТІОНІВ Ag^+ , Au^{3+} , Cu^{2+} З ВОДНИХ РОЗЧИНІВ ПОВЕРХНЕЮ КОМПОЗИТУ $\text{Fe}_3\text{O}_4/\text{TiO}_2$.

Киричук М. Ю.¹, Кусяк А. П.¹, Кусяк Н.В., Горбик П.П.²

¹Житомирський державний університет ім. Івана Франка, a_kusyak@ukr.net

²Інститут хімії поверхні НАН України імені О.О.Чуйка

Як відомо, явище адсорбції складає основу багатьох способів розділення речовин, заснованих на вибіркового концентруванню компонентів газової або рідкої фази на поверхні твердотілого адсорбенту. Використання сорбентів з магнітними властивостями значно полегшує завдання сепарації та збору речовин [1]. Метою роботи стало дослідження селективного вилучення іонів Ag^+ , Au^{3+} , Cu^{2+} з водних розчинів поверхнею композиту $\text{Fe}_3\text{O}_4/\text{TiO}_2$.

З метою підтримки оптимального рН середовища використовували ацетатно-аміачні буферні розчини. Адсорбційну ємність (A , мг/г), коефіцієнт розподілу (E , мл/г) та ступінь вилучення (R , %) визначали із застосуванням атомно-абсорбційного методу [2]. При дослідженні селективного вилучення катіона Ag^+ у парі із Cu^{2+} при різних концентраціях останнього було встановлено, що при рН=6 на достатньому рівні здійснюється адсорбція Ag^+ з водних розчинів поверхнею композита $\text{Fe}_3\text{O}_4/\text{TiO}_2$ (Табл.1).

Таблиця 1

Адсорбція Ag^+ при сумісному знаходженні Cu^{2+} поверхнею $\text{Fe}_3\text{O}_4/\text{TiO}_2$

$C_0(\text{Ag}^+)$, мг/л	$C(\text{Ag}^+)$, мг/л	$C(\text{Cu}^{2+})$, мг/л	A , мг/г	E , мл/г	R , %	рН
5,557	0,080	0,000	4,564	57052,1	98,56	6
5,510	0,038	0,100	4,560	120000,0	99,31	6
5,736	0,041	0,500	4,746	115752,0	99,29	6
5,430	0,033	2,000	4,498	136287,9	99,39	6
5,913	0,038	5,000	4,896	128837,7	99,36	6

При дослідженні селективного вилучення катіона Cu^{2+} у парі із Ag^+ та Au^{3+} за різних концентрацій їх у розчині, виявлено, що краще здійснюється адсорбція у водних розчинах поверхнею композита $\text{Fe}_3\text{O}_4/\text{TiO}_2$ у лужному середовищі (рН = 8-8,5) (Табл.2).

Таблиця 2

Адсорбція Cu^{2+} при сумісному знаходженні Ag^+ та Au^{3+} поверхнею $\text{Fe}_3\text{O}_4/\text{TiO}_2$

Co(Cu^{2+}), мг/л	C(Cu^{2+}), мг/л	C(Ag^+), мг/л	A, мг/г	E, мл/г	R, %	pH
5,405	0,1	0,000	4,421	44208,3	98,15	8
5,043	0,35	0,100	3,910	11139,6	93,04	8
5,278	0,44	0,500	4,027	9028,4	91,55	8
5,121	0,41	1,000	3,926	9575,2	91,99	8
5,290	0,53	5,000	3,963	7421,9	89,91	8
Co(Cu^{2+}), мг/л	C(Cu^{2+}), мг/л	C(Au^{3+}), мг/л	A, мг/г	E, мл/г	R, %	pH
5,040	0,515	0,000	3,771	7322,0	89,78	8,5
4,984	0,65	0,100	3,611	5546,6	86,94	8,5
4,871	0,6	0,500	3,557	5898,3	87,62	8,5
5,363	0,84	1,000	3,768	4474,5	84,30	8,5
5,374	0,83	2,500	3,788	4568,8	84,57	8,5

При дослідженні селективного вилучення катіонів Au^{3+} у парі із Cu^{2+} при різній концентрації останнього при pH= 8,5 було виявлено, що катіони Cu^{2+} не заважають адсорбції Au^{3+} поверхнею композитів $\text{Fe}_3\text{O}_4/\text{TiO}_2$ (Табл.3).

Таблиця 3

Адсорбція Au^{3+} при сумісному знаходженні Cu^{2+} поверхнею $\text{Fe}_3\text{O}_4/\text{TiO}_2$

Co(Au^{3+}), мг/л	C(Au^{3+}), мг/л	C(Cu^{2+}), мг/л	A, мг/г	E, мл/г	R, %	pH
5,046	0,93	0,000	3,423	3649,6	81,41	8,5
5,788	0,94	0,100	4,039	4292,4	83,74	8,5
5,758	0,74	0,500	4,178	5607,4	87,06	8,5
6,140	0,7	1,000	4,533	6465,8	88,58	8,5
6,075	0,73	2,500	4,452	6073,2	87,93	8,5

1. Шпак А.П., Чехун В.Ф., Горбик П.П. Наноматеріали и нанокompозиты в медицине, биологии, экологии. – Киев: Наук. думка, 2011. – 444 с.

2. Кусяк А.П., Петрановська А.Л., Пилипчук Є.В., Горбик П.П. Адсорбція іонів Zn^{2+} , Cd^{2+} , Pb^{2+} нанокompозитами $\text{Fe}_3\text{O}_4/\text{TiO}_2$ // Тези Всеукраїнської конференції з міжнародною участю «Хімія, фізика та технологія поверхні» спільно з семінаром «Наноструктуровані біосумісні/біоактивні матеріали» – Київ, 2015. – 259 с.